

INDUSTRIE
MUSEUM

PERSDOSSIER

100% TEXTIEL

TEXTIELATELIER

Industriemuseum heropent met nieuwe expo en opmerkelijk textielatelier

Het vernieuwde Industriemuseum heropent op 7 december 2020 met een nieuwe vaste expo, '100% Textiel'. Midden in de tentoonstelling staat bovendien een gloednieuw glazen maakatelier waar bezoekers meekijken over de schouders van textielmakers. Het museum zal ook kunstenaars aantrekken om in het atelier te experimenteren.

Sluitstuk van een hele operatie

De heropening is het sluitstuk van een hele vernieuwingsoperatie. In 2016 werd het dak van het Industriemuseum, toen nog MIAT, gerenoveerd. In 2018 veranderde het museum van naam, in 2019 werd de drukkerijafdeling gebouwd, en vandaag is er het nieuwe maakatelier en de vernieuwde vaste tentoonstelling '100% Textiel'.

De nieuwe expo dompelt bezoekers onder in het productieproces van textiel. In de productie en de vernieuwingen werd zo'n 416.500 euro geïnvesteerd. De oude textielmachines, die een indrukwekkend kabaal maken, zijn uiteraard weer van de partij, maar er zijn ook nieuwe aanwinsten te bewonderen. Zo staat er bijvoorbeeld een Picanol-grijpergetouw van rond 1980, en een TC2, een hypermodern weefgetouw uit Noorwegen van 60.000 euro dat de meest hedendaagse weeftechnieken kan illustreren.

"Het geluid van de oude machines is voor mij pure nostalgie. Mijn ouders kwamen begin de jaren 1970 vanuit Tunesië naar België om als textielarbeiders te werken, tot aan de sluiting van UCO. Als kind ging ik jaarlijks mee naar de opendeurdagen. Echte hoogdagen voor mijn ouders en een uitstapje waar we allemaal naar uitkeken."

— Sami Souguir, schepen van Cultuur

Maakatelier: kers op de taart

De kers op de taart is het nieuwe maakatelier, een doorzichtige box midden in de tentoonstelling, waar je kan meekijken over de schouder van de makers terwijl ze plantaardig verven, stikken, viltten, enzovoort. Scholen en groepen zullen er workshops kunnen volgen, en het museum lanceert een 'artist in residence'-systeem om kunstenaars ter plaatse te laten experimenteren.

Brandend actueel

Hoewel het Industriemuseum een historisch museum is, met een rijke collectie over het industriële verleden, is het nieuwe museumverhaal brandend actueel. De expo toont hedendaagse voorbeelden van innovatief textiel en van circulair textiel, van lokaal en duurzaam. Diverse ondernemers getuigen over de concurrentie met fast fashion en goedkope arbeid, zoals lingerieontwerpster Murielle Scherre van la fille d'O.

"Het is soms moeilijk om aan consumenten duidelijk te maken waarom een lokaal en eerlijk geproduceerde bh bij mij 120 euro kost, en een kopie van diezelfde beha, ontdaan van alle ethische waarden, maar 20 euro kost."

— Murielle Scherre, la fille d'O

Coronaveilig

Een bezoek aan het Industriemuseum is coronaveilig. Elke tentoonstelling is gespreid over een grote fabrieksvloer, er wordt extra geventileerd en de bezoekersaantallen worden beperkt. Afstand houden ten opzichte van andere bezoekers en museummedewerkers is verplicht, net als het dragen van een mondkapje. De handen ontsmetten kan op verschillende plaatsen. Tickets reserveren kan via de website of telefonisch via 09 210 10 75.

DE TENTOONSTELLING

HOOFDVERHAAL

De tentoonstelling is opgebouwd rond één hoofdverhaal, het maakproces van textiel. Dat verhaal wordt verteld aan de hand van thema's.

1. spinnen: van grondstof tot draad
2. weven: van draad tot stof
3. veredelen: het bewerken van de stof
4. confectie: van stof naar product
5. staalkamer: grondstoffen en afgewerkte producten

OPBOUW PARCOURS

De historische textielmachines uit de collectie worden tegen de buitenwanden van de museumverdieping gepresenteerd in de volgorde van het maakproces, van katoenpluis tot afgewerkte jeansbroek. Van baalbreker tot naaimachine. Enkele machines zijn nog in werking, zoals de machinale weefgetouwen. Ze worden gedemonstreerd door vakmensen en geven bezoekers een beter beeld van het maakproces én het kabaal waarin textielarbeiders moesten werken. Daarnaast nemen foto's en schermen met fascinerende bedrijfsfilmpjes en getuigenissen van arbeiders, bedienden, fabrieksbazen... je mee naar de spinnerij, de weverij, de ververij en het confectieatelier.

Niet alleen het historische maakproces wordt getoond. Ook alternatieve en hedendaagse textieltechnieken komen uitgebreid aan bod aan een lange, interactieve tafel rondom het textielatelier. Jong en oud leren er bij aan de hand van verhalen en doe-elementen: kaarden, spinnen, weven en natuurlijk ook voelen aan tal van textielproducten.

In de staalkamer vind je een waaier aan grondstoffen. Van asbest en alpacawol tot viscose. Van hennep en kamelenhaar tot polyester. Met een productscanner kunnen bezoekers staaldoosjes van de indrukwekkende grondstoffenwand scannen. Vervolgens verschijnen interessante weetjes over de stalen.

TEXTIELATELIER

Centraal in de tentoonstelling staat een glazen textielatelier. Hier gaan de makers van het museum aan de slag met textieltechnieken. In de toekomst kunnen ook externe makers, zoals bijvoorbeeld artists-in-residence, er terecht voor creatie en experiment. Bezoekers kunnen er over hun schouder meekijken. Het textielatelier draagt zo bij aan het museum als maakplek, waar niet enkel historische machines worden tentoongesteld, maar waar ook technieken en kennis aan een nieuw publiek worden doorgegeven.

KENNISHUB

De museumbibliotheek kreeg een verlengstuk in de nieuwe textielafdeling en mondt uit in een kennishub, middenin de tentoonstelling. De hub maakt bezoekers niet alleen vertrouwd met de bibliotheekwerking en expertisecel ETWIE, maar vormt ook een dynamische plek voor kennisdeling via mini-events, een interactieve applicatie en een leeshoek. Wie kennis heeft van bepaalde processen, technieken of bedrijven kan hier ook zelf een verhaal achterlaten.

HOOGTEPUNTEN EXPO

WERKENDE WEEFGETOUWEN

Het Industriemuseum stelt een groot assortiment weefgetouwen tentoon, van trage handweefgetouwen over kletterende schietspoelgetouwen tot een gloednieuwe, computergestuurde weefmachine, de TC2. Nieuw in de collectie is ook het Picanol-grijpergetouw van rond 1980. De machine werd geschonken door het MUST, Museum voor Textiel, in Ronse. En ook de vertrouwde schietspoelgetouwen maken nog steeds kabaal in het museum en weven de stof die gebruikt wordt om keukenhanddoeken te maken voor de museumshop. Samen illustreren de verschillende machines hoe er steeds sneller geweven werd, met steeds minder mankracht en steeds complexere patronen.

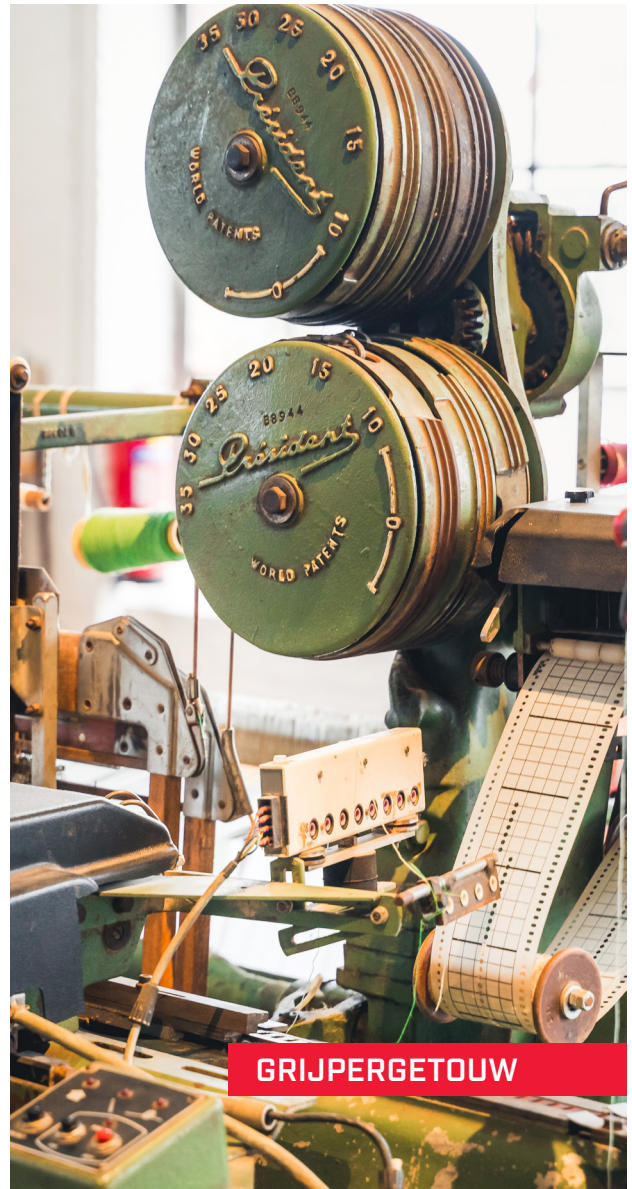
TC2

Het Industriemuseum kocht bij Tronrud Engineering in Noorwegen een TC2 aan, een modern weefgetouw geschikt voor experiment. De historische weefmachines van het museum zijn immers bedoeld voor de langdurige productie van één – relatief eenvoudig – product, zoals stof voor handdoeken. Het ontwerp ervan kan niet zomaar aangepast worden. Bij de TC2 is dit wel het geval; om die reden wordt het toestel gebruikt door scholen, onderzoeksinstituten en universiteiten, kunstenaars en ontwerpers.

De TC2 is een digitaal programmeerbaar jacquardgetouw. Het door het Industriemuseum aangekochte exemplaar heeft een variabele weefbreedte van 36,5 tot 145 centimeter. Het beschikt momenteel over 2640 kettingdraden, die via een computergestuurde pneumatische werking elk afzonderlijk worden aangestuurd. In de toekomst kan dit verder uitgebreid worden tot 10.560 kettingdraden voor nog fijnere weefsels.

KLEURRIJKE STALENBOEKEN

De expo bevat prachtige textielstalen, van de indigostoffen van de Gentse drukkerij Voortman tot stalen van kleurstoffen voor het verven van textiel. Zo is er een receptenboek van een textielverver uit Antwerpen aan het eind van de 18e eeuw. Daarin zijn tal van natuurlijke kleurstoffen opgenomen, maar je vindt er ook bizarre toevoegingen om een bepaalde kleurtoon te bekomen, bijvoorbeeld urine. Naast de natuurlijke kleurstalen, zijn er ook stalen van synthetische kleurstoffen van chemiereuzen zoals Bayer.

VIDEOGETUIGENISSEN

Carine Vermassen, voormalig arbeidster bij UCO E.J. Braun, zag het weven van jeansstof verhuizen van Gent naar Pakistan en Bangladesh, maar kijkt bij aankoop van een nieuwe jeans nog steeds hoopvol op het etiket om te zien of de broek niet tóch in België geweven werd.

Ook **Nico Baeckelandt** werkte bij UCO E.J. Braun. Elke leidinggevende moest eerst meedraaien in de productie, waardoor de arbeid van de werknemers niet onderschat werd. “Wij kunnen niet zonder de mensen die achter de machines staan. Als één schakel ontbreekt, valt de hele productie stil.”

Murielle Scherre van lingeriemerk la fille d’O getuigt over hoe moeilijk het vandaag nog altijd is om aan consumenten uit te leggen dat een eerlijke, lokaal gemaakte bh 120 euro kost, terwijl een kopie ervan, ontdaan van de ethische waarden, slechts 20 euro kost.

Museummedewerker **Oktay Sancak** werkte vroeger in UCO Galveston. Hij leidde als mekanieker meestergasten op in de fabriek, maar mocht zelf geen meestergast worden. “Een Turk kan geen Belg commanderen”, luidde de boodschap.

Textielontwerpsters **Veerle Tytgat** en **Helena De Smet** ontdekken het verdwijnende metier van de passementerie, het maken van franjes en boorden, in één van de laatste Belgische ondernemingen die deze techniek beheerst, namelijk Deltracon uit Ingelmunster.

Dirk Bouts van B&T Textilia vertelt vol passie over de mogelijkheden van het jacquardweven. Over hoe de ponskaart vroeger het weefpatroon bepaalde op een weefgetouw, en hoe het bedrijf vandaag levert aan hoogwaardige klanten als Christian Dior. “Het is fantastisch dat je met een paar simpele draadjes iets unieks kan creëren.”

Filip Degroote vertelt hoe begin de jaren 1990 de volledige productie van zijn familiebedrijf Rolatex overgeheveld werd naar Marokko. Omdat zelfs toen al de prijs het enige criterium was op de confectiemarkt. Hij vindt het leuk dat z’n machines in het Industriemuseum een nieuw leven krijgen. “Want de meeste mensen staan er niet bij stil dat een product ergens gemaakt is. Niet door robotjes, maar door mensen, met menselijke vaardigheden.”

Herman Van Cauwenberghe beleefde een gelukkige tijd bij UCO TAE, Filtisaf in Congo en UCO Laarne en maakte de hele evolutie mee van het bedrukken van textiel. Van design met het potlood of schilderpenseel tot de digitale prints van vandaag. In Filtisaf werden de bijzonder kleurrijke ‘Afrikaprints’ gedrukt voor de Afrikaanse markt. “Ondanks zuiveringsstations en energiezuinige nieuwe machines, blijft de textieldrukkerij een vervuilende situatie.”

“Een Turk kan geen Belg commanderen”, luidde de boodschap.

Martine Vermeir werkte in de bobijnkamer van vlasfabriek Lys-Liève tot de fabriek in de jaren 1990 naar China verhuisde. Haar sollicitatiegesprek? Zo snel mogelijk vijsjes en moeren in mekaar draaien. Lukte dit snel, dan mocht je beginnen. Hoe sneller je werkte, hoe meer je verdiende, want je werd per kilo betaald. Ze deed haar werk graag, ondanks dagen van 8 uur met slechts een kwartiertje pauze en barkoude winters in de fabriek.

Laurence De Craene, publiekswerker in het museum, vertelt over plantaardig verven en haar experimenten. Recepten verklapt ze niet zomaar. “Die kleuren zijn zó mooi in vergelijking met synthetische kleuren.” Ook María Boto, onderzoeker in het KASK, getuigt over haar ervaring met het kleuren met natuurlijke materialen, voornamelijk micro-organismen zoals micro-algen, die bovendien kunnen worden ingezet bij het zuiveren van afvalwater.

Julie Liétaer van de European Spinning Group vertelt hoe jeans gerecycleerd wordt tot garen dat voor allerlei toepassingen kan worden ingezet. Alles wat met dat garen wordt geproduceerd, behoort tot het project #hackyourjeans. Het garen werd ook verweven in het interieurtextiel van de nieuwe expo.

STALEN VAN HEDENDAAGSE BELGISCHE BEDRIJVEN

Om de brede waaier van de textielproductie te kunnen tonen, werd beroep gedaan op tal van Belgische bedrijven om machines of stalen ter beschikking te stellen voor de tentoonstelling.

B&T Textilia / bttextilia.com
stalen interieurtextiel

Balta / www.baltagroup.com
tapijstalen

Beaulieu / bintg.com
tapijstalen, geotextiel

Bekintex / www.bekaert.com
stalen geleidend textiel

BIC Carpets / bic-carpets.com
tapijstalen

Claessens Artists' Canvas / www.claessenscanvas.com
schildersdoek

Concordia Textiles / www.concordiatextiles.com
omlooppak

Deltracon – Flanders' Trimmings / www.deltracon.be
stalen passement

Domo Sports Grass / domosportsgrass.com
staal kunstgras

DS Fibres / www.dstextileplatform.com
tapijstalen, anti-onkruiddoek

European Spinning Group / www.esg-group.eu
gerecycleerd garen

Iwan Simonis / iwansimonis.com
staal biljartlaken

la fille d'O / lafilledo.com
staal lingerie

Liebaert / www.liebaert.com
stalen geleidend textiel, sportkledij recto verso

Ontex / ontex.com
stalen hygiëneproducten

Sioen Industries / sioen.com
brandweerpak, stalen gecoat textiel

Studio AMA / studioama.be
stalen textiel

Vandewiele / www.vandewiele.com
granulaat, bobijn met filamentgaren

OVER HET INDUSTRIEMUSEUM

In het centrum van Gent, op een boogscheut van de Vrijdagmarkt, huist het Industriemuseum in een indrukwekkend fabrieksgebouw. In de voormalige katoenfabriek wekken grote en kleine verhalen de veelbewogen industriële geschiedenis weer helemaal tot leven.

Met een verrassend veelzijdige collectie van internationale allure prikkelt het museum de nieuwsgierigheid van de bezoeker. Blikvangers zijn de oudst bewaarde twijnmolen van Europa en de Engelse 'Mule Jenny', een spinmachine die vakkundig naar Gent werd gesmokkeld om ook op het vasteland de textielnijverheid danig te veranderen.

Enkele jaren terug werd er gestart met een grootschalige vernieuwingsoperatie. In 2016 ging het dak van het Industriemuseum – toen nog MIAT – eraf voor renovatie. In 2018 veranderde het museum van naam en werd de hoofdtentoonstelling 'Over mensen en machines' gelanceerd.

In 2019 kwam daar met 'Drie eeuwen grafische industrie' een gloednieuwe drukkerijafdeling met drukatelier bij. Vandaag is met '100% Textiel' ook de textielafdeling van het museum volledig vernieuwd. De Stad Gent kan zo in 2021 uitpakken met een volledig vernieuwd Industriemuseum, goed voor zo'n 2.500 m² aan tentoongestelde collectie.

CONTACTGEGEVENS

Industriemuseum
Minnemeers 10
9000 Gent

www.industriemuseum.be
info@industriemuseum.be
09 323 65 00

OPENINGSUREN

maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag:
open van 9 tot 17 uur

weekend, feestdagen en schoolvakanties:
open van 10 tot 18 uur

woensdag gesloten

PRAKTISCH

TOEGANGSPRIJZEN

8 euro: standaardtarief

7 euro: groepen vanaf 15 personen, lerarenkaart, Davidsfonds Cultuurkaart, SodiGent

4,5 euro: Gentenaar, UiTPAS Gent

2 euro: jongeren van 19 tot 26 jaar, groepsbezoeken in schoolverband (ouder dan 18 jaar)

1,20 euro: UiTPAS Gent aan kansentarief

gratis: jongeren onder 19 jaar, Vrienden van het Industriemuseum, Gentenaars op zondag van 10 tot 13 uur, CityCard Gent, Museumpas, begeleider persoon met een beperking, begeleider schoolgroep, ICOM, VMV, pers, gids Toerisme Vlaanderen

ALGEMENE INFORMATIE

ONDERZOEK EN REALISATIE

Industriemuseum

Ann Van Nieuwenhuyse, directeur

Ann.vannieuwenhuyse@stad.gent / 0474 99 01 08

Hilde Langeroot, conservator

hilde.langeroot@stad.gent / 0472 69 62 54

Marie Kymers, onderzoeker

marie.kymers@stad.gent / 0472 91 41 87

SCENOGRAPHIE

Madoc / www.madoc.work

CONSTRUCTIE

Philippe Vandorpe, Kobe Vandenberghe, Tinel

DRUKWERK

Quality Colors, Quadrifinish

MULTIMEDIA

Madoc, Cadem, Getbranded, Tielevisie, Plutonian

ADVIES

Alexandra De Raeve (HOGENT), Chris Rotsaert (Manœuvre), Evi Swinnen (Timelab), Fa Quix (Fedustria), Frieda Sorber, Geert Dhont (Provinciaal Technisch Instituut Kortrijk), Ilse Garex (HOGENT), Ingrid De Smul (CVO Gent), Laure Van Brempt (KASK), Lieva Van Langenhove (UGent), Sophie De Somere (Onbetaalbaar), Sylvie De Coster (Texture), Yves Leclair (Leclair & Meert)

BUDGET

416.500 euro

SPONSORING

Fedustria

OPENING

maandag 7 december 2020

oorspronkelijke opening op zaterdag 14 november 2020
werd uitgesteld omwille van de lockdown

OPBOUWTIJD

13 maart 2020- 13 november 2020

TALEN

Nederlands, Frans en Engels

PARTNERS

Alisco, Balta Group, B.I.C. Carpets, Beaulieu International Group, Bekaert, Bontexgeo, B&T Textilia, Centexbel, Claessens Canvas, Concordia, Deltracon, Domo Sports Grass, DS Textile Platform, European Spinning Group, Fedustria, Iwan Simonis, Kringwinkel Ateljee, la fille d'O, Lenzing, Liebaert, MUST - Museum voor Textiel Ronse, Onbetaalbaar, Ontex, Sioen Industries, Studio AMA, Vandewiele, Velcro, Vlerick, Westhoek Verbeeldt

CONTACT

Hannelore De Craene

hannelore.decraene@stad.gent

0470 20 78 99

Saidja Callewaert

saidja.callewaert@stad.gent

0472 40 36 49